

Co by znamenal odchod Česka z EU?

Odchod z EU by Česku vrátil část pravomocí a ohrozil většinu obchodu: do Unie míří 77,5 % vývozu. Britům vzal brexit podle odhadů 4–8 % ekonomiky.

Czexit si zaslouží víc než posměch i víc než strašení. Tady je střízlivá bilance obojího – co by se získalo a co zaplatilo.

Co by se získalo

Vystoupením by Česko získalo skutečné pravomoci. Vlastní obchodní politiku – možnost uzavírat dohody bez ohledu na Brusel. Plnou kontrolu nad regulacemi, dotacemi a migračními pravidly. Konec odvodů do evropského rozpočtu. Nikdo by nám nemohl přehlasovat kvóty ani emisní normy. Tohle je jádro argumentu pro czexit a není smyšlené. Všechno další je otázka ceny a použitelnosti.

Co by se zaplatilo

Česko je jedna z nejotevřenějších ekonomik světa a její obchod stojí na Evropě: 77,5 % vývozu jde do Unie, samotný autoprůmysl – desetina ekonomiky a čtvrtina exportu – je vrostlý do německých a francouzských dodavatelských řetězců, kde zboží překračuje hranice i pětkrát, než je hotové. Každé procento tření na hranici (cla, kontroly, certifikace) se v takových řetězcích násobí.

Jak velká cena to je, dnes nemusíme modelovat – máme britský experiment. Velká, bohatá země s vlastní měnou, globálními vazbami a nejlepšími vyjednávači zaplatila podle svého vlastního rozpočtového úřadu dlouhodobě asi 4 % ekonomiky; novější odhady mluví o 5–8 %. Česko je na evropském trhu závislé podstatně víc než Británie – a přepočteno na české poměry by i ten mírnější britský scénář znamenal ztrátu vyšší, než kolik činí celý rozpočet české obrany.

Suverenita po odchodu

Nejtvrdší část bilance přitom není ekonomická. Země velikosti Česka by si po odchodu musela vybrat: buď norská cesta – zůstat v jednotném trhu, přebírat jeho pravidla a platit, jen už bez hlasu a bez veta – nebo tvrdý odchod a clo na tři čtvrtiny exportu. První varianta je členství bez vlivu; formální suverenita by narostla, skutečná rozhodovací moc klesla. Druhá je ekonomický šok bez záruky, že vydobyté pravomoci malá země prosadí proti sousedům, na kterých závisí.

To je paradox, který brexit předvedl v přímém přenosu: vystoupit se dá, uniknout gravitaci evropského trhu ne. Rozhoduje se jen o tom, jestli u jeho pravidel sedíte, nebo je dostáváte poštou. A tím se czexit – myšlený jako cesta k suverenitě – stává nejsilnějším argumentem přesně opačným směrem: skutečnou kontrolu nad svým osudem má malá země jen u stolu, a čím pevnější stůl, tím větší kontrolu.

Všechny otázky →

ČASTÉ OTÁZKY

Kolik českého vývozu jde do EU?

77,5 % (rok 2025). Dalších zhruba deset procent míří do zemí, se kterými má Unie obchodní dohody – takže přes evropská pravidla se obchoduje kolem devíti desetin českého exportu.

Co by Česko odchodem skutečně získalo?

Vlastní obchodní politiku, plnou kontrolu nad migračními pravidly a regulacemi a konec plateb do rozpočtu EU. To jsou reálné pravomoci – otázka je, kolik z nich by šlo v praxi použít a za jakou cenu.

Kolik stál Brexit Brity?

Britský rozpočtový úřad OBR počítá dlouhodobou ztrátu 4 % ekonomiky; novější studie (NIESR, Goldman Sachs, NBER) docházejí k 5–8 %. Britský obchod se zbožím je citelně pod předbřexitovou trajektorií.

Nešlo by zůstat v jednotném trhu jako Norsko?

Šlo – ale norský model znamená přebírat evropská pravidla, platit do rozpočtu a nemít u stolu žádný hlas. Získala by se formální suverenita, ztratilo spolurozhodování. Britové tuhle variantu odmítli jako nejhorší z obou světů.

Chtějí Češi vystoupit?

Menšina. Podpora členství je dnes kolem 74 %, nejvýš za mnoho let. Referendum o vystoupení dlouhodobě prosazuje SPD; žádná vláda ho nikdy nenavrhla.

ZDROJE

- ČSÚ/MPO: teritoriální struktura vývozu 2025 (EU 77,5 %)
- OBR: Brexit analysis (–4 % HDP dlouhodobě); NIESR 2023 (5–6 %), Goldman Sachs 2024 (8 %), NBER 2025 (6–8 %)
- Evropská komise: country report Czechia (autoprůmysl ~10 % HDP, ~25 % exportu)
- ČVVM (srpen 2025): podpora členství 74 %